

BAKURUBASANNI

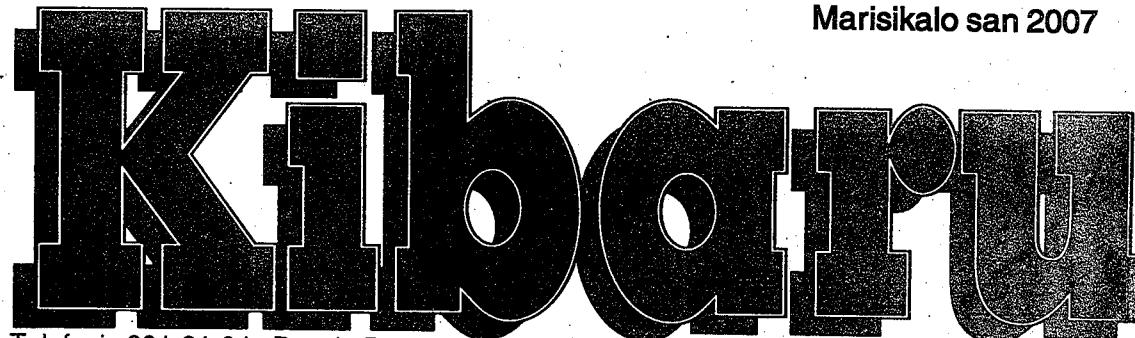
(گونگو ۲۰۰۷)

Mali kono = Dōrōme 300

Afiriki kono = Dōrōme 600

Jamana-were = Dōrōme 1000

Marisikalo san 2007

Kunnafonisében bota kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 221-21-04. Bosola Bamako-Mali. San 35nan boko 422nan A sōng : dōrōme 15

Kidali lajeba ye kōronfela yiriwali feew dantige

Kidali lajeba kera marisikalo tile 23 ni 24 san 2007. Benkan minnu temena goferenaman ni kōronfela mogo murutilenw ni nōgōn ce Alizeri san 2006 zuluyekalo la, lajeba in bolila o waleyali feew bolodali kan. N'aw hakili b'a la, muritili laban min kera koron fe, ka sorodasikanw miné ani ka taa ni Mali kelekeminenw caman ye. Ala yeji suma bōn o kan ninan k'a sababu ke peresidan ATT ka muju ni sabali ye, Mali goferenaman ka hakilijumantigya, Alazerijamana ka soronnadonni ani an terijamanaw ka deme. Baara bēs lajelen kera sigikafō kono. Mogo murutilenw seginna u no na Kidali, u ma bugu u'ma nen. U tun taara ni maramafén ni mobili minnu ye u seginna n'olu ye. Mogo murutilenw tun ye 600 ye. 180 tun ye sorodasiw ye. 420 tun ye u ka mogo talenw ye. Sorodasiw bē segin u dagayorō koro la Tinekizi. Oni Kidal ce ye kilometre 150 ye. Mogo to 420 ninnu bē ta garidiya la. Mogo 200 bē ta san 2007 a to 220 olu bē ta san 2008.

U ka nemogoba, n'o ye Iyadi Agi Ali ye, o yere ye kuma ta lajeba in kene kan, ka jamanakuntigi, goferenaman ani malidenw walejumandōn, u ka fasodennumaya la ben sabatili la

Ka bō kini fe ka taa numan fe : Zentrali Kafuguna Kōne, Iyadi Agi Ali, peresidan Amadu Tumani Ture ani minisirijemogō Usumani Isufu Mayiga.

kōronfela ia.

Jamanakuntigi y'a jira ko mogo si man kan ka marifa ta bi, demokarasitile in k'i b'i naniya jira. Mogo o mogo, jekulu o jekulu, bēs lajelen bē se k'i wasa don depitebulon na, sigida lakodonnen ka tōnba, ani marabolow ka bulonba, k'i fela jira jamanaden na, ani Mali goferenaman. Kidali lajeba ye santanbaaraboloda kōronfela yiriwali kama : Gawo, Tumutu ani Kidali. O baaraw nafoloko jatew minena k'u

dōn.

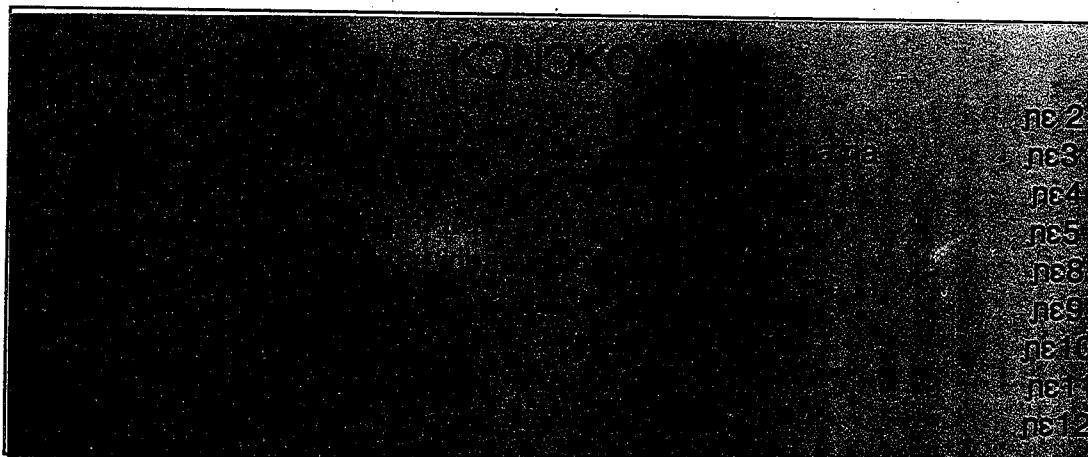
Poroze 39 minnu ka kan ka ke, u keyōrō, u kewaati, u kekun olu bēs jatew sigira sen kan. Nafolo hake min ka kan ka don baaraw dafe o bolodara k'a ben sefawari miliyari 560,6B ma. Nafolo min sōrla an bē don min na i ko bi, o ye sefawari miliyari 147,66 ye. A to sefawari miliyari 413, jamana n'a demebagaw, Tumutu, Gawo ani Kidali sigida lakodonnenw ben'o nini.

Bakari Kulubali
Mahamadu Konta

Mali tērēngarew bēna dayelē

Gare minnu tun datugura, olu bēna dayelē. O hukumu kono, tērenkunkolo 3 ani firigo (wagon) 38 sanna. Musaka min donna minenw sōrla dafe, o ka ca sefawari miliyari 13 ye.

Gare ninnu bēs bēna segin u cogo koro la doonin-dōcchin.

ne 2

ne 3

ne 4

ne 5

ne 6

ne 7

ne 8

ne 9

ne 10

ne 11

ne 12

Fura kura sɔrɔla sumaya la

Sumayafura kura da nɔgo dilanna furadilanyɔro Sanofi Awantisi ni Fondasɔn DNDI fe. A bɛna a to faantan ka sumaya fura sɔrɔ. Sumaya ye bana ye, min be mɔgɔ miliyɔn 1 faga dīne kɔnɔ san o s a n . Sumayafura kura in mɔgɔkɔrɔba ta be sɔrɔ sefawari dɔrɔmɛ 120 hake la. Denmisenninw ta be sɔrɔ dɔrɔmɛ 60 la. Fura ninnu be ta tile 3 kɔnɔ.

Fura kɔrɔfila faralen don nɔgon kan ka ke kelen ye, min be wele «aritezunati amojakini. Kenyereye furadilanyɔrɔminsen be fura in dilanni na, o be wele Koyarisukamu. A jɛnɔgon ye forobafuradilanyɔro min ye, o be wele Winfur. Dīne kenyatɔnba OMS ye yamaruya di fura kura in ka ke sumaya kelen ye Farafinna. Sabula fura kɔrɔ ninnu fanga be nini ka dɔgɔya Farafinna sumaya kelen la. Mɔgɔkɔrɔba b'a furakise nagaminen in kisɛ 2 ta don o

don, tile 3 kɔnɔ. Den min min si hake b'a ta kalo 2 la ka se san 13 ma, o be furakise 1 ta don o don, tile 3 kɔnɔ. Den minnu si hake te kalo 2 bo, olu ta ye furakise misenninw ye, minnu be kari-kari ka ke jimatɔnwa ka di u ma. Sumayafura kura min nɔgo fɔkasuruny ye Asakiye, a bɛna labila sumayamajamanaw ka foroba kenyasow la songo duman na. A be sɔrɔ dīne seleke 4 cakeda yamaruyalenw, demedonjekuluw ani furafeereyɔrɔla, minnubeson Sanofi Awantisi ka fura kura in na. San 2007 awirilikalo tilance b'a sɔrɔ sumayafura kura in sera Farafinjamana 15 nɔgonna na; Sanofi Awantisi nemogoba y'a jira cogo min na. Furadilan izini in sigilen be Kasabilanka, Marɔku jamana na. San o san a be sumayafura miliyɔn 18 dilan. Denmisennin hake min be Farafinna minnu si hake te teme san 5 kan,

sumaya ka fagali fanga ka bon olu kan. Segondi bi saba o bi saba, sumaya be denmisennin 1 faga Farafinna.

Fura min be wele anti eretorowiro, obedi fula sidatɔw ma. Kɔnɔfarajiginni (sezariyen) be ke fu la Mali kɔnɔ. Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'a jira a ka san 2006 desanburukalo tile 31 dantigeliw la, ko san 2007 in na, sariya bɛna ta, sumayafura min be wele aritemisini, o ka di denmisenninw ma fu la, minnu si hake te teme san 5 kan. Jamanakuntigi y'olayidu minta, a y'a waleya. Denmisennin minnu si hake te teme san 5 kan, o sumyatɔw ni musokɔnɔma sumyatɔw be furakise fu la Mali dɔgɔtɔroso la. Mali kɔnɔ, san o san sumaya be denmisennin miliyɔn 2 min. Acaman sababu be bo a ka sumayabana na; dɔw fana be ke iujuratɔw ye.

Dokala Yusufu Jara

Jakuma ka kalomine te dabalibanko ye

Jakuma ye kalo mine k'a datugu pewu Mali kɔnɔ. A kera sibirisu marisikalo tile 3 san 2007. Mɔgɔw ye su kuntaala jan ke dununfɔ la dugu nɛfɛ, ka donkili da ko : «jakuma ye kalo mine, jakuma ye kalo mine»

Mɔgɔ caman dabali be ban jakuma ka kalomine na. Nka an k'a dɔn ko dugukolo be munumunu tile dafɛ. Kalo fana be munumunu dugukolo dafɛ. U bɛe n'u ka munumunusira don. Jakuma ka kalomine te dɔwɛre ye, ni dugukolo donna tile ni kalo furancé la, dugukolo be tile yeelen bali ka se kaloma. N'okera kalo nɔɔrɔ be tijɛ. Nka ni kalo donna dugukolo ni tile furancé la, kalo ja be dugukolo yɔro caman bali ka tile yeelen sɔrɔ. O yɔrɔ ninnu be to dibi la tile fe. O ye jakuma ka tilemine ye. Jakuma be kalo mine siŋɛ 4 san o san. Filabɛe ke tile fe fila fana be ke su fe. Nka n'a cayara a dan ye siŋɛ 7 ye san kɔnɔ. Jakuma ka kalomine k'a datugu pewu walima ka tile mine k'a datugu pewu, o man ca.

Ni mɔgɔ minnu ma bo jakuma ka kalomine kalama marisikalo tile 3, olu be se k'u hakili to san 2007 utikalo tile 28 ta la. Erɔpu gun mɔgɔw tɛna o ye ; nkaolu bɛna san 2008 feburuyekalo tile 21 ta ye.

Dugukolo

Dugukolo koorilen don k'a kun fila pɛte dɔɔnin. A koorikɔnɔci ye kilometere 40.000 ye. A be boli ka tile lamini k'a n'o furancé to kilometere miliyɔn 150 la. Dugukolo be tile lamini k'a foori kalo 12 kɔnɔ. Segondi kelen o kelen a be kilometere 30 boli.

Dugukolo be munumunu a nɔ na fana, o kɔrɔ k'a be munumunu a yɛre da la a cɛmancɛbɛlɔ fe. O munumununi in be bɛn lere 24 ma. Tile be jo dugukolo fan min kan waati min na, o be wele tilefɔla. A be to dibi la waati min na, o ye sufɔla ye. Mɔgɔ min be dugukolo koorikɔnɔci kan kongo Barazawili, ib'a sɔrɔ dugukolo be munumunu n'o ye ni kilometere 1.600 ye lere o lere. Mɔgɔ gansanw

t'a dɔn ko dugukolo b'a la ka boli ni fanga ye. Nka dɔnnibaaw be dugukolobolifanga jatemine ka fizew fili sanfe fo kabakolo yɔro jan na.

Kalo

Kalo be dugukolo lamini ka bɛn tile 29 ani lere 12 ma k'a n'o furancé to kilometere 384.403 la. Komi kelen o kelen, kalo be kilometere 1 boli. A be munumunu a nɔ na fana. Fizew filili ka bo dugukolo kan ka taa sigi kalo kan, o te kufetɔbaara ye. Sabula dugukolo ni kalo bɛe be boli ni fanga dɔ ye. U te to u nɔ na,

Tile

Tile ye gazi tonnen ye ; o gazi in be wele nansarkan na idorozeni. A be pɛrenpɛren sanga ni warati bɛe la, ka funteni ni yeelen jɛnɛn fanw fe. Dolo kelen be tile dafɛ. Tile koorikɔnɔci ka jan ni dugukolo ta ye siŋɛ 4. Tile fana be munumunu a nɔ na. Tile ka bon ni dugukolo ye, dugukolo fana ka bon ni kalo ye.

Dokala Yusufu Jara

Maliden mögo 10 tora tasumakasaara la Lamerikenjamana na

Jamana mögobaw farala Mamadu Sumare n'a somogow kan karidon marisikalo tile 18 san 2007, K'u ka mögo fatulenw sutura Lafiyabugu kaburudo la. Hakililajigin na mögo minnu sigilen be Niyořoki.

Lamerikenjamana na, tasuma y'u ka so mine marisikalo tile 7 su k'a duguje a tile 8 na. So ye sankanso 3 ye. Maliden 2 n'u ka denbaya tun b'a k'ono. A k'era Niyořoki kin minna o be wele Boronikisi.

Mamadu Sumare be bo Kayi, ale ye takisibolila ye Niyořoki dugu k'ono. O ka mögo 5 tora tasumakasaara in na. N'o y'a furumuso Mariyamu Sumare ye an'a den 4. Muso si hake tun be san 41 na, Jibirili tun be san 4 na, a ka filaninw si hake tun be kalo 6 la. Denmusonin kelen min tun b'u bolo n'o ye Asimi ye, o degunnenba sera dogotoroso la. Tile 2 k'ofe o fatura. Ninnu mögo 5

Jokun 3 be Talo balan na; ji walangatali forow k'ono, bajji fanga bonyali ani batige nogoyali

Mali jamanakuntig Amadu Tumani Ture ye Talo balan (jilatonyor) kurunbonkari sibiridon marisikalo tile 17 san 2007. Waati temena jenekaw sonnen tun te balan in joli ma. Sabula k'a bëna ke sababu ye ka Banin ji tige u la. Jené depite Mahamani Santara yere y'a baara sebekoro lagosi se depitebulon na nka a labanna ka

in jenekaw tile 17 san 2007. O bee suturali k'era Lafiyabugu kaburudo la marisikalo tile 18 san 2007.

Musa Magasa ye Niyořoki maliden ka warimarala ye. A bora Gogi, Kayi mara la. A ka denbaya ye mögo 15 ye. A ka mögo 5 tora tasumakasaara in na: Mamadu si hake tun be san 3 la, Banjugu tun be san 11 na, Abubakari tun be san 6 la, Bilali tun be san 1, ani

Musomannin 1 n'o ye Jaaba ye, ale isi h'ake tun be san 3 la. Musa Magasa furumuso ye Ayise Magasa ye, filaninw tun fana bolo.

Ayise n'o filanin ninnu sebekoro. O degunnen don. Ayise y'a pan kai bo. Sankanso sahfe k'a binduguman'a ka filaninw ye. A sen fila bee karilà. Min ye Musa Magasa ka denbaya mögo fatulenw ye, olu suturali k'era Niyořoki kaburudo la marisikalo tile 12 san 2007. Mali minisiri min nesinnen be jamana ni jamana wërew ce kojenabo ma, ani Mali ka

in jenekaw tile 17 san 2007. O bee suturali k'era Lafiyabugu kaburudo la marisikalo tile 18 san 2007.

Musa Magasa ye Niyořoki maliden ka warimarala ye. A bora Gogi, Kayi mara la. A ka denbaya ye mögo 15 ye. A ka mögo 5 tora tasumakasaara in na: Mamadu si hake tun be san 3 la, Banjugu tun be san 11 na, Abubakari tun be san 6 la, Bilali tun be san 1, ani

Musomannin 1 n'o ye Jaaba ye, ale isi h'ake tun be san 3 la. Musa Magasa furumuso ye Ayise Magasa ye, filaninw tun fana bolo.

Ayise n'o filanin ninnu sebekoro. O degunnen don. Ayise y'a pan kai bo. Sankanso sahfe k'a binduguman'a ka filaninw ye. A sen fila bee karilà. Min ye Musa Magasa ka denbaya mögo fatulenw ye, olu suturali k'era Niyořoki kaburudo la marisikalo tile 12 san 2007. Mali minisiri min nesinnen be jamana ni jamana wërew ce kojenabo ma, ani Mali ka

Madamu Sumare Mariyamu
Sumare n'a ka filaninw
degunnen min be Lamerikenjamana
Ola, Musa Magasa ka mögo
fatulenw suturali k'era olu nena.
Farafin ni lameriken caman faha
tun be kene kan ka fara Niyořoki
meri kan.

**Modibo Nama Tarawele
Dokala Yusufu Jara**

kan, o k'era sababu ye ka jenekaw son Talo balan joli ma. Talo balan ni Selenge ani Manantali barasiw cogoya te kelen ye. Ale te jiba laton ka keneba labo. Jilatónbarası yere te. A dabora maloseneyoro taari 20.000 min be soro Bila ni San maraw la, ji ka se k'o labo. A dabora fana ji fanga ka to hakuya kelen na walasa San ni Jené mara mögö jikomago kana sa tilema fe. Talo balan nesiba do ye Banin tigeli nogoyali ye.

Balan in musaka benna sefawari miliyari 20 ani miliyari 417 ma.

Farafinna waribon min nesinnen be yiriwalı ma n'o ye BAD ye. Kemesarada la o ye 73 ni murumuru 52 bo a musaka la, dije tajiko tumba OPEPU ye 16 ni murumuru 36 bo, goferenaman y'a nte 10 ni murumuru 12 bo.

**Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara**

Alimankelé fôlô, san 1914 ka se san 1918 ma

Keléba fila kera dugukolo kan dijé bëe sendonna minnuna : Alimankelé fôlô ani filan. Kabini Ala ye dijé dan, Alimankelé fôlô nögón tun ma deli ka ke, ka da a juguya kan an'a barika bonya.

Dijé gun belebele duuru bëe sen yera kelé in na : Eröpu gun, Ameriki gun, Azi gun, Afiriki gun, ani Osiyani gun. Mögô hake min tora a la, o jatèw file nin ye :

Faransi, mögô : 1.400.000, Alimanjamana, mögô 2.000.000.

Angilejamana, mögô : 744.000 Itali, mögô : 750.000.

Seribi, mögô 300.000. Beliziki, mögô : 44.000.

Lamerikenjamana, mögô 116.000 Irisijamana, mögô : 1.700.000.

Otirisni Hëngiri, mögô 1.543.000 Nansaraw ye jamana minnu mära

Afiriki ani dijé fan wëre, olu bëe ye kelékecéw bo : mögô, hake min sara olu la, andama se o ma; ofana ka ca kosebe. N'i ye Faransi kelen ta, i b'a ye k'a fo, kelé ye mögô minnu jogin, k'u tiñe pepewu kasorô u ma sa, o hake sera 1.100.000 ma. So hake min cira bogobogo geléw ni mugu juguw fe o taara i jo 300.000 la.

Alimankelé fôlô sababuw

1 - Sôrô yiriwali: Nansarajamanaw ka sôrô yiriwara kosebe san 1890 waatiw la. U y'a ke nögondan ni nögô senkôromace ye sôrôko nasiraw la. Alimanjamana ye bëe dan o senfe : jago nasiraw la, a ye bëe dan. Izinikow, kalankow, kelékeminenekow ani do wërew, a ye bëe dan olu fana na. O kelen minke, Alimanjamana nata bonnyara ka taa a fe, k'a nini ka dijé mara kolo ni fasa la. Nansarajamanaw tow siranna aje ka da o yôrô kan k'u farati a la.

2 - Politikiko nasiraw la : Faransi, Irisijamana ani Angilejamana, olu farala nögón kan ka ke jekulu ye. Uy'o wele « Benkanjamana ». Jënogonya donna Alimanjamana fana n'a teriw ni nögônce : Otirisijamana ani Hëngiri. Nin jekulu fila ninnu de karila nögón na ka geregere lase dijé bëe ma. U ce tun ka gelen bawo u tun be keleya nögón na, kelé körôw tun b'u ni nögón

ce. Dugukolokokele tun be Faransi ni Alimanjamana ce; o nögónna tun be Irisijamana ni Otirisni fana ce.

3 - Sôrôdasiko nasiraw la :

Eröpujamanaba ninnu bëe y'ulaben gundo la sôrôdasiko nasiraw la. Bëe ye jamanadencamandon sôrôdasiya la, ka keléminen caman dilan; pankurunw, kelékebatonw, a mobiliw, geléw ani dôwërew. Atotuntora dôrôn ta ka bila forobamugu la; bëe lajelen tun sigilen don ni kelé ye. A ma ne min kô, a kera o ye. Ta bilala forobamugu la k'a sababu ke, Seribi lakoliden körôba dô binna Otirisni faamalamögô dô kan k'a bône a ni na. O kelen, Otirisni ye Seribi kelé. Alimanjamana farala a terijamana kan n'o ye Otirisni ye, ka ban Faransi ni Angilejamana ka sigikafo bolodelen ma. San 1914 zuluyekalo tile 30, Irisijamana fana farala Seribijamana kan k'o deme. O kelen minke, Alimanjamana ye kelé dajira Irisijamana na Utikaloo tile 1; k'a dajira Faransi la kalo tile 3. Alimanw binna Beliziki kan, u m'a min, u m'a bône walasa ka Faransi lasorô. Angilejamana somi janyara ka ye k'a fo a têna kisi Alimanw ma; o fana y'a sen don kelé la o utikaloo tile 3 don. Kelékera berebila ye; bëe lajelen karila nögón na, Kulu fôlô ye, Faransi, Irisi Angilejamana, Itali, Beliziki ani Seribi ye, kulu filan ye jamana saba ye, Alimanjamana, Otirisni ani Hëngiri. Kelé damine na Alimanw n'u jënogonw fanga tun ka bon ka tème u keléjögönw ta kan. Nk'a laban na, Lamerikenw sen donna kelé la; olu farala Faransi n'a jënogonw kan. O la, kelé da tora Alimanw na.

Kelé taaabolow

Kelé be damine waati min san 1914, a tun kera bëe nena k'a têna meen senna sebagabedon, sango Alimanw. Alimanw n'u jënogonw ye kelébolo 160 file kelé kono. Faransi n'a jënogonw ye kelébolo 180 labila kelé kama. Maramafenko nasiraw la, Alimanw n'u jënogonw fanga tun ka bon n'u keléjögönw ta ye.

An k'a don k'a fo ko kelébolo kelen tun be ben sôrôdasi 15.000 ma. Nka

jikankele nasiraw la, Angilejamana tun ka kelékebaton ka ca ni Alimanw ta ye.

Masibaw damine na, Alimanw ye Beliziki minne kasorô u tun sen te kelé la, ka tila ka Faransi kënekeyanfan minne, u ma se ka teme o yôrô kan. O kelé in laban kera dingekônkôle ye; a su cayara fo k'a damateme.

Alimanw y'u to o la k'u bône Irisi ka kelékecéw kan ka se olu la, k'olu fanba faga, ka Pôlénijamana minne. O kofe jamana werew sen donna kelé la, kasorô a damine na, olu tun sent'a la.

Jamana fila farala Faransi n'a jënogonw kan ; Zapón ye kelé wuli Alimanw na, san 1914 utikikalo tile 23. Itali ye Alimanw keléli damine san 1915 mëkaloo tile 23. Alimanw n'u jënogonw fana ye combagaw sôrô u yere la, o kera Turukiw ye ani Biligarijamana. Turukisendonna kelé la san 1915, Billigari ta kera san 1916.

Lamerikenw sen donna kelé la

San 1917 awirikalo tile 6, Lamerikenw sen donna kelé la ka fara Faransi n'a jënogonw kan, k'olu deme, k'a sababu ke Alimanw ka keléjalantige ye. Alimanw tun be toka bin Lamerikenw ka jagokebatonw kan k'olu tiñe kogoji kan. O ma kun lamerikenw fe cogoya si la.

Lamerikenw tun yôrô ka jan keléda la. U ma son k'u sen don Eröpujamanaw yere dama ka kelé la, bawo u ka kelé tun te. U tun be gajofenw ta ka fan fila bëe mögôw segere, ka nafolomuguba sôrô. Ka tôwo jënogonfaga la, olutun be jagola. San 1917 desanburukalo tile 31, Lamerikenw ka sôrôdasi 365.000 tun be kelé kono. Kelé juguyalenba, a tigelen k'a te tugu, lamerikenw y'a ke kalo o kalo, ka kelékeeden 200.000 seri kelé kono. San 1918 y'a sôrô Lameriken 2.079.000 tun be kelé kono, ka Faransi n'a jënogonw deme Alimanw kan. O de y'a to ni kelé tîrena Alimanw bolo. Alaban na, kelé tigiya dira Lamerikenw ma ka da u ka se kan, bawo Faransi n'a jënogonw tun laafura kaban. San 1918

nowanburukalotile 11, Alimanjamana sonna kele ka nongiri. A y'a bolon bilə o bənkanseben in na. Usiranna u ka jamana ni jamanadenw kana silatunun Lamerikew mal sənd keleban ma ko fo ni Alimanw sonnain bənkanseben in dakun 14. hakillab bəe ilajelen. A y'a k'ebi, is ma ob

Keleban Lajeba

Okera Faransi Wərisayi zuwenkalo i tile 28 san 1919. Jamana 30 tun be in kene kan. A jora Alimanw na k'olu de kera, kojugu, kunyanfanw ye. A wajibiyara u kan u ka tineni w. now ladilan. Utun ye jamana minnu mara dije kono, o bəe bəsira u la. U ka kelebolow cira, k'a fo to damadonin ye. Juru yelenna u la fan bəe k'uka, nafasrosira bəe hagasi.

Farafinna Jɔyɔrɔ Alimankelə təla

Faransi ye Farafinna yoro minnu mara ou bəe ye cəbəw ke, ka balow.

Kodiwari sigili sen kan an'a marali Faransi fe

Kodiwari ye Faransi ka yoro labennen ye. A sigira sen kan marisikalo tile 10 san 1893. Owaatiw la, nafolokomankan tun wulilen don k'a jo Panama jamana kono. Od mankanba in ye dije bəe labə. O de kama, mogo caman ma bo Kodiwari sigili kalama. Faransi fe. Folo, Kodiwari tun te a damajamana ye. Tugu-tugu-bari-bari de kera k'a sigi. Faransi ye yoro nafama dəw sugandi k'o təgo da. Kodiwari. A kənəmogow fana tun te mogo suguya kelenw ye; birisahaamin tun don. Farajcjanaw jelen ka Farafinna tila u ni nəgōr ce Berilən laje senfe san (1884-1885) waatiw la. Kodiwari yoro ninnu, tun bilala. Faransi təgo la. Kodiwari yoro ninnu tora. Faransi bolo hali, n'o ya, soro. Farajcwerew tun konna u ne, i'n'a fo Pɔritigew. Kodiwari dugu dəw bəe yen, i'n'a fo Sanpedoro. Fəresiko, ani Sasandara, Pɔritigew de y'olu sigi. Hali Angilew sera tut Kodiwari Faransikaw ne nka olustun. Nata be Gana jamana de skandika u sababu ke sanuko ye. Nka siyaminsa be wele kuruw, sangilew n'olu tun təgenib be nogon bolo kaban, jikanita amako nasiraw la.

baganw ani nafolomafen caman bo ka Faransikunmabə. San 1914, Afiriki kelekece tun ye mogo 30.000 ye. Faransi kelebolo kono. San 1917, a sera 120.000 ma. San 1918, a sera fo 183.000 ma.

Kele suguya minnu kera

Kele suguya bəe kera Alimankelə foli in senfe.

Dingekonkəle: Keledala səroda siw tun be dingew sen. O dingew tun b'a to juguw ka bolifew ni sennamogow te.

Beeb'i dogo i ka dingew sennew kono ka

Jilakelə: O ye, jijukərobatonw ka

nogonkəle ye ka nogon tineni s'd O

Pankurunnakelə: O yetawiyonw kain nogonben ye an'u ka gelefiliw duguwil

kan, batonw i'an'ebemogow.

Sibankelə: O ye, kele feere ye min labenna Alimanw fe. O ye, ka

keleminen bəden nesin juguw ma ka dugumakelə, sanfekelə an'i jilakelə bəe dadon nogon te ka juguw bunte fo k'u bənpewu, walasa u jigila ka misenya, u kajen ko se kera u la. Lamerikenw n'u jənqənw tilala k'o feere kelen in de boli Alimanw kan ka se u la. Kunnafoni pənikelə : O ye ka nogon ka kunnafoniw nini ka jugu lahalayaw don an'a taabolow. Angilew, ye Alimanw ka kibaru ya do səro k'o lase lamerikenw ma, o de y'a to n'olu sen donna kele la ni barika ye.

Alimankelə təlo juguyara fo k'a damatəmə, nk'o m'a bali filanen ka ke. Odaminenə 1939 san k'a kunce 1945 san. Ojuguyara kal temə kərəlen kan 009.35 inç asned A. si libasdonog An balimake Adama Dānbələ, ka bərə Namakərə, ləkəlikaramogó don, o ye Kibarubaarakəlaw dəmə kosebe nin kunnafoniw səroli la.

Tine don, kabini san keme 17 nan waatiw la, Faransi ye donda səro Kodiwari la, n'o ye Asini ye, Abijan, masurunna ha kɔrɔntə. Nka tubabuw ka Kodiwari mara sinsinna san keme 18nan kono, san 1830 waatiw la. Amiralı Buwe, o ye Faransi səroda si jalatigi ye, o ye feerew tige Faransi ni Kodiwari masa caman k'u təgənə bila teriya bənkanseben caman na sango jagoko nasiraw slai. San 1843 A zuluyekalo la, Yetman Fileryo de Lanzi, onfanay e Faransika ye, oye taara a nun foori fo Abi lagini na. Oye fana nye bənkanseben caman na sango bolonbila Faransitəgola, oyorənimu dmasaw fe. San keme 19nan, banwaatiw la, Faransi y'a nesin jiriw tigeli ma, sanumayorow ninni ani kafeforow binni, Faransi ye okafesun ninnu san Liberia ka n'u turu.

San 1893 waatiw la, Kodiwari bonya hake tun ye kilometre 322.000 ye, jamander hake tun ye miliyon kelen nogonna ye. Bi, omcəgo hake nogonna 20 be sərə Kodiwari. Kodiwari dəmə w bora cəmin fe, otogoye Luwi Gisitawu Benzeri, Faransi jikən səroda si jalatigi də don. An ka jamana kɔrɔnyanfan dənbagaba fana dəne. A kera Kodiwan

gofərenəri ye a san 36; a ka faaba tun

ye Basamu ye o waatiw la. A y'a təgo

da dugu minna, o welela Benzeri wili;

o laban kera faaba ye Basamu no na

san 1900.

Faransi sera ka woroduguyanfan mara a sago la nk'a ni Samori kera nogon na kənəkayanfan na ka surunya Malila. O yɔrɔw ma se ka ke a sago ye fo Samori minnen kə san 1898, ka taa a don kaso la Gabon. Samori minnen ma ke kele banni ye. Bawulew murutira Kodiwari cəmance la. Faransi ye tatugu u la, ka dugu caman jeni, ka mogo murutilew lajaba. O kelen minke, keleye dənsen kura ta : dugumogow y'u ban ləposara ma, k'a ke yərəsagoke ye.

Faransi y'o banbaanciya ninnu to senna ka Kodiwari joliba raw dəmine a ka nafa kama san 1904. Negesira bora Kodiwari ni Burikana cə, oba raw serə Buwake san 1912, ka se Bobojulas san 1933. K'o baaraba in to senna, Abijan dankan, n'o ye Pori ye, o baarawa dəmine. Abijan kera jamana faaba ye kabini san 1934. Yəstatitile laj faaba inyelema. Yamusokoro san 1983.

Dominiki Mataye Mahamadu Konta

Soribugu ka koori dajera kosebe ponbasikili la

Koorko kelen be ka dugu caman ka soro bin Kita mara la. Soribugu b'o la. Soribugu cikeda ye 3 ye. Cikeda folo ni filanan ka kooriw dajera kosebe peseliyoro la Bamako izini ponbasikili la. Girinya hake min fura an ye, an ma da o la. An y'a jini k'a segesegé. Jatamine in konona na, an ye koori do pese Bamako, o benna toni 32.344 ma. An labanma ka taa o koori kelen pese Fana ponbasikili la. A benaa toni 32.960 ma. A cayara Bamako ta ye ni kilo 616 ye.

O kofe an nana koori were pese Bamako, o benna toni 13.900 ma. An taara o fana pese Fana kokura. A benna toni 14.1160 ma. Kilo 260 yera o ni Bamako ta ce.

An nana koori were pese Bamako. Da min fura an ye o la, an ma son o ma.

An k'u ka segin a kan k'a pese kura ye. A peseliko filanan na, toni 1

Yakuba Kulubali

kuuru daje, o benna toni 3.758 ma.

O b'a jira ko Soribugu cikeda folo ni filanan mobili ne 30 la, an bennena kilo 125 la mobili ne kelen o kelen.

Ni semedete m'a laje ka senekelaw deme koorko la, geleya caman b'an soro kasoro an sekot. Min y'anw ka koori daje peseliyoro la Bamako, a wari be se 124.014 ma.

N'a fura o be ka bo dugu kelen koori la, senekelaw ben'u ko minni, ka t'u ja minni.

Yakuba Kulubali ka bo Soribugu la Kasaro komini na Kita

Poyi : Koorisene ferekera

Koorisene ferekera senekelaw bolo, Ni koori ma ne, senekela be coron Ni koori nena, fanga woyo be taa ni senekela ye.

Kabini nogoni bagajijuru forobatigeli bere dara sepesew kun, Mankan ma ban duguw kono. Fadenjuru fugulaba coronna desebaatow kun na; Soroobaatow ka dusukasi minen fara dewu.

Sepese sekereteriw kera maaninw ye duguw bolo. Ferekenagami in turu dara olu kun, Kamanagan ni yoli-yoli kera olu, ta ye

Koorisene ferekera. Ala k'an koorisenenaw deme, Walasa an ka bo jidunba kono.

Daramani Sise ka bo Nogolaso, Sanzana komini na Kljan, Sikaso mara la

yera o ni peselikó folo ce. O y'a soro an ye minnu pese olu tun ye mobili ne 30 ye. Girinya min ye anw ka koori

kuuru daje, o benna toni 3.758 ma.

O b'a jira ko Soribugu cikeda folo ni filanan mobili ne 30 la, an bennena kilo 125 la mobili ne kelen o kelen.

Ni semedete m'a laje ka senekelaw deme koorko la, geleya caman b'an soro kasoro an sekot. Min y'anw ka koori daje peseliyoro la Bamako, a wari be se 124.014 ma.

N'a fura o be ka bo dugu kelen koori la, senekelaw ben'u ko minni, ka t'u ja minni.

Yakuba Kulubali ka bo Soribugu la Kasaro komini na Kita

Jininkalijaabi

Musa Sidibe madarasakaramogo don ka bo Sikaso Sanubugu 1 na.

A ye Kibaru jininka balikukalankaramogoya yamaruyasaben soroogo a n'a sorojoro la.

An b'a ladonniya ko ni mogo min b'a fe ka balikukalankaramogoya yamaruyasaben soro, a ben'a togo seben a kalan kama DNAFLA koro la. Kalan in kuntaala ye kalo 1 ye. O kalokelenkalan in be kunce ni kiimeni ye. Kalanden minnu mana wasa soro o kiimeni in na, yamaruyasaben be di olu ma.

Togosabensara ye doreme 200 ye. Ni min b'a fe ka kunafoni were soro kalan in kecogo kan, o be se ka Basolo Kullubali wele nin telefoni nimoro la :

222.41.62 walima 645 98 61.

Buuru koro mani

Wulakonoduguwa la, buuru feerela bee te numan ye. A fanba ye buuru korowye. Feerelikela dow bema ni buuru numan ye, nka buuru koretigi de ka ca u la. U be buuru ninnu dow da tile la, k'u ja. A sannen kofe, n'i k'i b'a kari dunni kama, fo a mugu be bon i kan. Sanni buuru kolon ninnu ka nigin, u b'i da konona bee jogin. Nk'o n'a ta bee, sannikelaw be girin buurujalantigiw nofe sugudon kuurukaara. Sabula u songo ka nofo ni buuru numan ye. Buuru ne n'a juguya bee, wulakonomogow te ban a sanni ma, ka da buurujeniyorontanya kan. Fon'a kera bololabuurujeniyoroye, olu dun te laboli ke tuma si la. O de kama wulakonomogow te buuru lawoloma numanko la. Buurufeerelaw k'a laje ka se ni buuru numan ye sanbaaw ma, o de be kenyaw sabati. Buuru joyoro ka bon hadamadenw ka balola an be waati min na. Duguba ni dugu misenkote buurudun na bi. Buurufeerelaw k'a laje ka se ni buuru numanw ye u sanbagaw ma, bee ka nafa b'o la. Daramani Sise ka bo Nogolaso, Sanzana komini na Sikaso mara la.

Farafinna b'a fe ka farajejogo ta

Njorelen don ni Farafinna ye. Farafinya sinsinnen be danbe labatoli kan. An b'a men cogo minna, danbeko ka bon farafin bolo kosebe. Nk'o te bi ye. San 2007 Kibaru boko 421nanje 7la, a fora dije konojamana 5 jenna n'a ye ce fila walima muso fila ka nogon furu. O ye farajew ka sariya talen ye; n'o te Ala m'o fo. Kira m'o fo. Kibarusabensara in kono, a jirala ko Afirikidisidi kera farafinjamana folo ye ka jen ni ce fila walima muso fila ka nogon furu. O b'a jira ko Farafinna b'a fe ka farajejogo ta. N'o te Alasariya la, furu dagalen be ce ni muso doron ce. Ne b'a jini Farafinjamana fe, u ka to u danbe kan. Danbetije man ni. Ni Ala dimina an koro don o don, a be dije halaki kasoro a waati ma se.

Alasani Tarawele ka bo Kokuna, Kapolondugu Nkurala komini na

Halibi musow ye kerefemogow ye wula kono

Dine kono, musow ka dōnba ye san o san marisikalo tile 8 ye. Nka danfaraba be cew ni musow ce mincogo la sigidaw la.

Nagalen Sakiliba

Musow ka musoya yoro be jira u la sanga ni waati bee la cew fe. Musow da te don forobakuma na. N'u denmusow be furu, olu furukuma te sara u la. Muso dun jōyōrō ka bon denmusow ladamuni na kosebe ka teme cew kan. U be segen min ke denwunkow la o te doonin ye. Hali joyorōninalata minnu be ke jamana kono, musow be siran k'u kanbo joyorōnini na, k'a sababu k'u musoyaminicogo ye cew bōlōlō. Tuma bee la a be fo musow ma «aw ye musow ye, nemogoyanini ja la ma ni aw cela»

Kerefemogoya degun be wulakonomasow kan kosebe. Ni jamana nemogow tun be sek'u senna caya wulakonoduguw la ka lafaamuyaliw ke ce ni muso damakenenikola, a do la faamuya be sorō. Musow ka geleyawn'u haminaw te se ka don n'u ma nininka.

Nagalen Sakiliba ni Makuta Sukō ka bō Surukun Gangaran

Poyi : Jurusarabaliya

Juru takan ka di a sarakan ye. Kuma duman ni yele misen ka ca juru jinito.

Juru soroli te caya ye, musoya fana te.

Jurusara de ye ce ḥanaya ni muso ḥanaya ye.

Bimogo togo yejurubata,

A jamu ye n'ta sara fo n da jolima.

Jurusarabaliya man ni.

A be mogoba ke mogonin ye,

K'a ke bolokonintaamasiyenye sigida

I a

Jurusarabali b'a yere mago sa,

Ka mogo were mago sa a nofe.

Faraban Balo ka bō Kotuba, Kita

Senekela neci dōron te kalata ye

Neb'a nini meriw fe u ka kuma caman dabila sa, ka baara do ke ten sa. Ne ka kōsili la, meri minnu b'an kunna sisan, u ye kuma de kalan ka teme u ka baara sidonni kan. Samiyē be don k'a bo, meri si kelen te jama fara nogon kan ka foroba baara do boloda. Nka u ka kuma bee ye mogow ma, «a' ye wari bo». Sanni wari ka bo, mogow ka kan ka fara nogon kan ka wari sorocogo boloda folo. N'sabatira, wari be sorō, a boli te mogō tōro o la. Meri ka kan k'u sendon balikukan yiriwali la sigidaw la. A te don nafa be

senekela la ni nemogoyanini ma se. O waatiw mana se balimayakuma ni Alakokuma caman be ta k'u segere nemogoyanininawfe. Mogō min mana ninē a jujon kō, o labanko b'a kamanagan. Fanga sorolen kō ni tubabukan te, anw ka nemogow te kan were men bilen. Bee b'a ka jufada makaran ka teme jama ka here kan. Ni y'a ye an bee b'an disi gosi k'a yanga ni Babenba Tarawele ni Da Mōzōn Jara togow ye, olu jogo de tun ka ni, wa uebaara fana ke nilaadiriya ye jama ka here soroli kama.

**Bakari Danbelé ka bo
Sikaso Waycrema 2 la.**

Koɔrisene kelen te jigisigi ye folo

Nidusukasitefila ye, Gangarankaw ye do ye koɔriko dusukasi la. Marisikalo yetile 7 sorō halibi Surukun Gangaran koɔriw ma pese folo sanko k'a wari sara. Koɔri tabaliya joona an'a wari sorobaliya be nini ka koɔrisene negebbā kebaaw la doonindō. Senekela jigi be da a ka senefen kan kabini a mana se. N'a fōra o be bo fo ka waati jan ke kasoro a tēge ma da o wari kan, oye geleya ye baara la. Ni dōnsen kura ma ta koɔriko la, a kelen te jigisigi ye folo. Mogō caman tun nena ko ni koɔrisene donna Kita mara la, o na senē sorō sebekoro yiriwa. An be waati min na Kita senekela caman be nini k'a fo halii an tun ka to an ka tigasene kan.

Banba Jara ka bō Surukun Gangaran

Poyi : Geleya man ni

Ni sira min tinen
O sirafara be caya
Ni degun be mogo kan,
i donyoro ka ca
Ni demebaga t'i la,
i ka kelennakuma be caya.
Ala k'an kisi o ma,
Degun man jni.

**Burama Berete ka bō Diyu,
Kajolo mara la**

Senē kera sorō jateminebaara ye

Senekemansinkodiyara Maliden bee ye. Sabula baarakeminenkotun be senekelaw la. Waleyā in ye kosifile ye, min nogonna tun ma deli ka ke Mali kono. Nka, be senekelaw fanfe de! Ukan'a jate mineko fengansanw nanen don de. An senekelaw de nata ka bon ka teme baarakela to bee kan. An ka nogon laadi, ka mansin lawuli jirikono 5 walima jirikono 10 labaarali kama k'o wari sara. Ka nogon ni bagaji juru ta Semudete fe wariba fana na. Juru mana ke hakete me ye senekela bolo kaban, o y'a ka san tinen ye. Ti ne don mansin ninnu nana senekelaw kama, nka baaraba te taa musakababo kō de. Goferenaman niyoro b'a la. Ni senekela min y'a don fanga tala, a ka to a ka misidaba kan d

Jekulu min nesinnen be mansinko ma, o ka jatemine ke a ko la kossebe. Sabula senekela nata ka bon. San o san Semudete ka juru be yelen mogō minnu na kōrōlē, n'a fōra senekemansin ka fara olu bolodala, mogō ka kan ka jore o ko sininama na. Senekelaw k'a dōn komansinkotile in na, kunfin te se ka senē ke bilen. Mansinko mana don senē na, o y'a kelen ye sorō jateminebaara ye.

Yaya Mariko, Senu Bamako

hadamaden cēmance kolotuguda ye, cēsana ni fēngēne tuguyōrō. Cēyaminēn ni musoyaminēn dagalen bē yen, cēnimusoya minēn. Nama bē somiminēn min kōfō o ye nun ye. Nun bē kasaw mēn, a bē fīnē sama kā bila. Nlnakili tē taa nun kō. Nama fana b'o cogo la maaninfifinya kōnō.

4 - Kōnō

Banmaana lakoliso naaninan ye kōnō ye. Kōnō ye yōrō jan kibaru tigi ye. Kōnō bē sigi duguma, a bē pan. Sanfela ni dugumana kibaruya bēe bē kōnō bolo.

O de kama banmaana, kōnō ye kunnafo ni dicogo n'a sōrcōcogo lakoliso ye. Hadamaden ka kan ka se ka mōgōw kala nōgōn na ni kunnafo nafamaw ye sigida la, ka bēn sinsin. A bē sanga hadamaden kurukun min ma o ye nōnkōn ye.

N'i y'a men bolo bē bolokomago ne, nōnkōn sababu.. Kōnō de fana b'a to hadamaden b'i ta n'i bila dōn k'a sababu ke kunnafo ni ye. N'i y'a men i b'a bēe dōn, a bēe de fōra i nēna. Kōnō ni sōmiminēn min bē tali ke nōgōn na, o ye nēn ye. Fen duman ni goman ,nēn de b'o dōn. Kōnō b'a to farikolo ni hakili ka balo ka ne ni danfara dōnni ye, kunnafo ni numan ni juguman ce.

5 - Ciwara

Joba duurunan walima lakoliso duurunan ye ciwara ye. Cike dōnniye bē sōrō ciwara kōnō, ani jiriw dōnni. Don, kalo ani san dōnni, waati cogoyaw dōnni nin bēe bē ciwara kōnō, ani sigi a lamini lakanani. Kalanso caman t'ale kōnō i n'a fō tōw. Ale dōnniye bēe ye kelen ye bawo sēnē ani kungo n'a kōnōfēnēw bēe ye kelen ye. Hadamaden bēe ka kan k'o dōnniye sōrō.

Ale ni hadamaden kolotuguda min bē sanga o ye kamankun fila tugudaw ye.

N'i b'i biri ka sēnē ke, ni kamankun fila ni kō kōgōlen don, i bē ke cikela nana ye. A ni

hadamaden sōmiminēn min bē taa nōgōn fe, o ye tulo ye. Kuma, kunnafo ni musoyaminēn dagalen bē yen, cēnimusoya minēn. Nama bē somiminēn min kōfō o ye nun ye. Nun bē kasaw mēn, a bē fīnē sama kā bila. Nlnakili tē taa nun kō. Nama fana b'o cogo la maaninfifinya kōnō.

6 - Kōrē

O ye joba laban ye, lakoliso sannada. Kalanso seegin (8) de bē kōrē kōnō : karaw, surukuw, kōredugaw, tatugulaw, kurumaw, bisancilaw jaraw ani sulaw. Kalanso kelen-kelen bē ben san kelen (1) kalan mā. Kōrē bē sanga tuguda min ma o ye tēgē ni bolokala kolotuguda ye. Tēgē ye fēnba ye hadamaden na, baarakelan don. Ale ni hakili juru bē kalanso. Foli bē ke ni tēgē ye ka ben sinsin. Alako nēdōnni lakoliso banmaana, o ye kōrē ye. Dōnni sannada o ye kōrē ye. Dījē dōnniye bēe lajēlen bē kōrē kōnō fo ka se lahaba taw ma. Sōmiminēn min bē sanga kōrē ma o ye hakili ye, hakili min bē dōnniye lase mōgō ma. Taamasiyen damadōw bē kōrē kalansow kōnō i n'a fō : 1 - Duga kunkolo n'a senw : o bē dōnni kōfō K'a jira fana ko dōnni ka kōrē ni fen bēe ye; a bē se fen bēe fana na.

2 - Kōlōn jabali ji : o b'a jira ko

dōnni tē banfēn ye. Bēe b'i ka tata t'a la k'a to to, a tē ban.

3 - Baji : o bē dōnni ka taama kōfō ka jamanaw don nōgōn na ka hadamadenw lahine.

4 - Muso numan sinji min furula a wolodugu mōdugu la : o bē danbe ni hōrōnya ani dugulenyā kōfō dōnniye nasiraw la.

5 - Soce ni somuso kolow : Dōnniye ye yēlēnnkanfen ye, kolokēneya ni barika b'a la.

6 - Jilamali kolo : O b'a jira ko dōnnibagaba hakili sigilen, a hakili latigēlen bē.

7 - Sama kolo : Sama ka bon a ka jan. Dījē sogo bēe bē sama na. O b'a jira ko dōnni y'a ninibaga bēe ta ye.

8 - Ngaro ni baro : olu ye jiriw ye minnu bē maaninfifinya sigi taabolo numan jira. Kōrē ye dōnniye dan ye banmaana. N'i tilala kōrē la i bē ke Ala masurunna na. N'i y'a deli a b'i jaabi.

Banmaana joba wōrō, san bi naani kalan, o ko lankolon te. Kibaru kanubagaw an ka dōnniye kōrōw sēben. Ni tubabuke tun te, anw dugubakōnōdenw tun bē nin kunnafo sōrō cogo di?

Mahamadu Kōnta

Dukēnē n° 34nan : Kōnōmaya waati

Dutigi bēe ka kan ka dōnniye sōrō hadamaden farikolo cogoyaw kan, farikolo yōrō kelen-kelen bēe ka baara, an'u nēciw, kēneya ni cēnimusoya nasiraw la.

An da sera cēyaminēn ni musoyaminēn ma, cēmannin ni musomannin ka balikuya, musokalo jatecogo ani do wērew. Nin sen in, a bē kuma kōnōmaya kan. An bē nin kunnafo ninnu tōmo-tōmo kelen-kelen DNAFLA ka gafe kōrōba dō de kōnō. Tuma jumen muso ka kan ka siga k'a ye kōnō ta? O jaabiw file nin ye.

- Ni muso mēennia kasōrō a m'a ka laada ye, a ka kan ka siga a yēre la.
- N'a bē fōōnō sōgōma o sōgōma k'a fōōnō ne ke nēremugu ye ni k'a kunaya;
- N'a sin b'a dimi k'a dajī caya.
- N'a bē kunun sōgōma a sēgēnen i ko a ye baaraba de ke.
- N'a bē nēnamini a ne yēleto.

Ni muso min ye nin ko ninnu kōlōsi a yēre la, o muso masina ka kan ka yēlema don a ka dumuni n'a ka baara ketaw la walasa den kana degun.

- Ni kōnō b'a mine tuma bēe, o b'a jira ko dumuni min b'ale wasa; o t'a n'a den wasa bilen; bawo a lasirōtō don.

Mahamadu Kōnta

stet a' d' eeB , ey nesimod et innob
Gine Konakiri

Arabiyyatu Sera Jalo, Musow la Nelenin

Gine Konakiri, baarakelaw ka lafasatonba d' nemogó in etobsho n'o ye sekereteri generali ye, o ye Arabiyatu Sera Jalo ye. Ale de ye muso folo ye ka nin joycere soro Farafinna. A ka cesiri nesinnen be jamana baarakelaw lafasali ma, musow joycero lafasali ani faantanya kelen. San 2001 zanwuyekalo la. Arabiyatu Sera Jalo dyasjiracko jamanadenw ka baara bilafo'gú ka lajiniw ka sabatis baarabila in kera birisanagami ye. Gine jamana na si at Jamana n' emogó by a gira ko Arabiyatu kera sababu ye ka fitine lawulin. A ko ale ye furumuso denwooritigi ye. Ale be tasuma o tasuma dadon sa o dan ye tobiliketasuma ye. Nka n'y a ye i be tasuma don daga koro o ka soro fen be daga kono. Fen bee ca galeryara Gine jamana kono. Su filia o fila kur'an soro te teme lere 2 kan. Arabiyatu Sera Jalo ko denmisenninw te se ka taa jakoli la, sabula hali lakollataa pase (musaka) te lakolikaramogó bolo biler. Arabiyatu ko mogó minnu ka sira te nin si la, olurde ye tasuma (fitine) donbaa ye jamana na.

Arabiyyatu ka fo la, ale k'a sendon jama kunkow nenaboli la, odaminena kabini a lakolidennama. O kofe san 1969, Gine baarakelaw lafasatonba

ney wavyogo otoliet nebambari circa wavyinob eki naki eki bad igiñi eyoamino in soro

Lasana Kuyate sigira minisirinemogoya la

Jamanadenw murutira jamana kunitig i Lasana Konté ka Baarakelaw ye baara bila kalo 2 kono. O birisanagami konona na mogó 110 fagara jamana ka soro yoboyabara. Nka an be waati min na Gine Konakiri be ka nemajo doonin-doonin. Minisirinemogó kura sigira lekafo yamaruya dira baarakelaw ka baara damine jamana fan b'ee

Baarakelaw lafasaton tun y'a wajibya Lasana Konté kan, a ka minisirinemogó kura sigira min ye jama fanba sago ye. O nana ni Lasana Kuyate tali ye minisirinemogoya la. Marisikalo tile 1 san 2007. Kabini Gine ka yemahoronya soro la san 1958, jamana kunitig yere de tun ye. ye, a fa be bo Kurusa a ba ye susu ye min bora Koba.

Minisirinemogó d'num inumub ox snij a'd o'edd emiyenim Lasana bangera Koba san 1950. cd in slii nuihemet

Baarakelaw min kera, a kololo juguyara. Gine Konakiri kani Alifa Kamara / Dokala Yusufu Jara

Arabiyyatu Sera Jalo
ed nim nemimimo dem wi bilonai ka laadalatonsigi 2nan senfe, ale y'a nini ka k'o nemogó ye. O ton in nemogoya ninina to bee tun ka koro ale ye. Arabiyatu ma nemogoya soro o don k'a sababu ke musow y'ubank a wote aye. Musow bankunkra a la ko muso man kan ka ke baarakelaw lafasatonba nemogó ye.

O si m'a to Arabiyatu k'a boló jigin. San 2000la a kera lafasaton in nemogó ye. Baarakelaw ka lafasatonl usigira sen kan Gine jamanakuntigi koro

nafolokoda. Dugujukorfen min be wele nansarakan ha

«bokisiti» obébo Boke, jamana kelekeyanfanfe. Baarabila in kera sababu ye k'o dugujukorfen in boli cakeda bonc sefawari miliyon 500 fa don. Isondon.

Babugubaara donna minisirinemogó Lasana Kuyate bolo.

Jamanakuntigi te mogó kenemanye, a ka jamanakuntigia fana bantuma sera. A selen te ka fen bo tajini malo songo la

jolen be Lasana Kuyate la. Gine Konakiri ka lasigiden koro

don diné tönbä ONU na, Farafinna tilebinyanfanjamanaw ka jekulumin nesinnen be nafolokoma, n'oye SEDEYAWO

ye o nemogó koro fana don. Lasana Kuyate fa ye maninka

ye o nemogó d'num inumub ox snij a'd o'edd emiyenim Lasana bangera Koba san 1950. cd in slii nuihemet

Alifa Kamara / Dokala Yusufu Jara

abuputoiçor sonimico nebambari
etoyigut aqeqat in eniseo , ey
mamayouem in wgnimisyo
eyoemingo ,ney ed nesgeb

Ahamedi Setu Ture fe, o waati la ton in tun ye baarakelaw jigesneycoba ye. Arabiyatu ya disi da ko fila la baarakelaw lafasali ani musow k'u cesiri netaa sira fe. San 2006 konona na baarabila folo min kera jamana kono Arabiyatu dara a la o senfe ko kurunkonombogó bee sago ye kelen ye. Atunbe san 40b Ginebaarakelaw tun amasbénakomlagkainin tnb. Nemogoya ka olod on galen. Kerenkerennenyad lan muso ka nemogoya. An be don min na Arabiyatu kelen be k'a disi da fanga ta la baarakelaw ka here soro kama. San 2007 zanwuyekalo tile 22 Arabiyatu n'a baarakenogon caman minna k'u datugu. Jamana were mogbab ka wulikajo koson, u bilala.

Arabiyyatu Sera Jalo ka folo, kun te b'z ko min na munu t'o ne. Jamanadenw te se ka to kongo, minnogó ani bana ni kunfinya dibi kono. Kerenkerennenyad lamajana min kono cew ka si caman soro jateken be ka bila 48 ha. A san 10 ye ninan ye ce caman yere be dese o ma sisan. Janana ka soro be ka nagasi o san 5 ye nin ye. Kemesaradala jamana den 40 ye faantant kule kule ye.

**Andere Linari
Dokala Yusufu Jara**

o'olokoi emilaw nesutuv edot

300 , ey bawio ey nesutuv
Gine Konakiri ka lasigiden koro
d'num inumub ox snij a'd o'edd emiyenim

Kungojeni kônnen don Kosebe Kameruni

Kameruni ye kungojeni kônen kosebe sango n'a kera tilema bantuma na. Tasuma donni kungo la tilema bantuma, o tijeni barika ka bon fo k'a damateme ni feerew ma tige a kana taa ka dan ke.

Bawo o waati b'a soro jiribuluw ni binw jalen don kosebe; o de ka di tasuma ye; a be yoro beejeni ka taa.

Senekelaw fe, o y'u ka foro sanuyalen ye, u tena korsinjeni caman ke. Nka u t'a don k'a fo dugukolo jenini b'a nafamafen bee tijen. Okofe binw nijiribuluw jeninenw be ke nogo ye; nka komi o waati be ben fîne cituma ma, fîne be taa n'o bee ye, dugukolo lankolon be to, a te nogo bêre soro.

Sanji folo mana bin ka fara o kan, o be dugukolo ko k'a je pasi k'a lankolo to yen. O kofe, yoro o yoro la ni kungojeni be ke tilema bantuma, o yoro jiri misenninw te si soro; kungo be lankolonya ka fara dugukolo nafa banni kan. O de koson, dijne jamana yere mahoronyalenw ka tonba bolofara min jesinnen be baloko ma, oy'a jira ko san o san, dijne kono, dugukolo duman kilometere kare 60.000 be yelema ka ke Sahelidugukolo ye k'a sababu ke kungojeni ye.

Kungojeni man ni, o ye tijen ye. Nka cikclaw b'a kalama, cike kecogo numan nejinini cakeda fana y'a sementiya kon'iyeforojenikonuman a waatila, nafa b'ola a rema. Ni foro jenina joona tilema damine na, bin ni jiribulu dôw be jeni nk'u bee te. Minnu mana jeni, olu be ke nogo ye. Minnu poroporola, olu b'a to ni fine te taa ni dugukolo nogo ye. Dugukolo nafalan minnu be wele «azoti» ani «fcsifori» olu be basig o la. Ni sanji binna fana, dugukojo seneni be nogo ya. Danni mana ke, sumancaman be soro. O de koson ni tasuma be don, kecogo de b'a la. A kecogo mana ne, bin kura min be falen senen bannen ko, o nafa ka bon kosebe baganw ma.

Ecen Tase / Mahamadu Konta

Kameruni senekelaw ye nafolo nini goferenaman fe

Nin y'a kalo 8 ye, naniyajirasben do be ka munumunu Kameruni jamana kono, k'a jira ko goferenaman ka kan ka feere bee lajelen tige, ka cikelaw deme nafoloko la, senen ka se ka yiriwa. Jamanadenw ka nafaw Lafasaliton min be Kameruni n'a be wele tubabukan na (ACDIC), o y'a jira ko sesogo toni 60 sanna kokan ka don n'a ye Kameruni san 1994, nka san 2003 la, o hake yelenna fo ka se toni 22.000 ma. Okera sababu ye mogo 110.000 ka baara ka tijen, sango minnu ka baara ye sekoye. Cakeda fen o fen tun ka baara ye malokoye olucaman binna. Jamana ka malo seneta hake ka dogo wa ada ka gelen fana. Ni deme ma ke malosenenaw ye, u ka se ka caman senen k'u feere songo nogo na, jamana werew ben'a joni kameruniye balokola don do. Lafasaliton in ka segesegeliw y'a jira ko san 10 kono, suman semenen hake jiginna ka 6% ma. O waati kelen na, suman hake min be san kokan, oyelenna ka se 25% ma. Zakobu

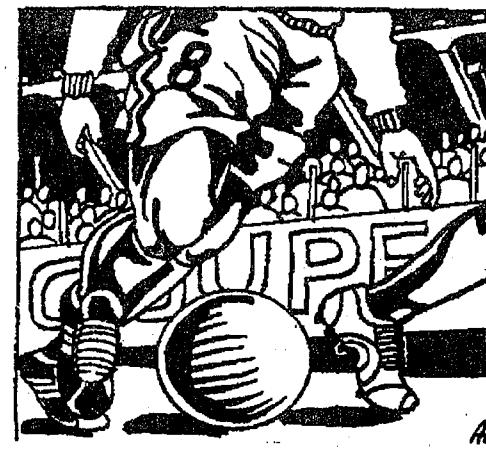
Koso ka fo la, tamati, jaba, alikama, kaba, ani tulu minnu be san ka don n'u ye jamana kono, olu hake caya fe, jamanakontaw, sanbaga t'olu la bilen. Nin bee n'a ta, suman minnu be bo kokan, olu cogoya man ni. Sesogo fana b'o cogo la. Kemesara la, 83 ye sesogo tijenye, nansara banna minnu na, k'u man kan ka dun hadamaden fe. Nin geleyaw ni nin kunmajiginkow dey'atonijama farala nogo kan k'u basakantigeda jira nemogow la : goferenaman ani depitew, k'a jira, cikelaw ka deme soro nafolo la, walasa jamana ka se ka balo a ka senefenw na. An ka balo an ka senefenw na, o de ye bee lajelen kumakan ye bi Kameruni. N'o ye sira soro, cikelaw be bo nogo la, jamana ka soro be yiriwa.

Nka a be komi nin wulikajo ninnu ma ta faamaw jiminsira fe, bawo tubabubaarakela caman ma son k'u bolongo bila seben in na siran fe. Faransuwa Zawiye Eya

Mahamadu Konta

Tulon

Nin ja fila dilanbaga y'a dabo a kama ka fili 10 k'u la. A y'olu nini

Jaabi

- 1 - Ja min be ntolatanna ka kulusi kan
- 2 - Ja min be ntolatanna woro
- 3 - Tiiri minnu be karapon finman kan numan fe
- 4 - Ja min be balon kan kinin fe
- 5 - Ja min be senkala kan kinin fe
- 6 - Karapon jeman kinin fe
- 7 - Duloki bolo kinin fe
- 8 - Ntolatanna tegekonona kinin fe
- 9 - Mogosigiyorow sanfela kinin fe
- 10 - Nimoro min be kulusi kan numan fe

Mali ni Benen

Mali ka bidonbaliya bonyara mogow hakili ma

Kariidon, marisikalo tile 25, san 2007, Mali ni Benen ye nɔgɔn soro Farafinna nɔgɔnkunbenba hukulu kono ntolatan na min bena ke Gana san 2008 kono. Ntolatanba in kera Marisikalo tile 26 ntolatanyɔroba la.. Mɔgɔ 50.000 ye nɔgɔn soro kene kan ka na samatasegenw lafasa. Ntolatanna fara lafasabaga kan, bee lajelen tun hakili ye ko Mali bena Benen gosi kasɔro hali a ma segen. O kera filiba ye. An ka mogow tun dalen don u yere la, kojugu. U be sɔmi tuma min na, o y'a soro ko taara ka dan ke. U ye bi minnu je, o bonyara mogow hakili ma. Kanute, Sedubilen, Madu Jalo, Basala ninnu

bee desera bidon na, u kelen ni jɔkɔlɔssibaa kelen walima u kelen ni jo lankolon. Mali mɔgɔ 11 na, mɔgɔ 1 dɔrɔn de y'a joyɔro fa, n'o ye Adama Tanbura ye. A to mɔgɔ 10 na, dɔw tun sègenen don, dɔw kɔnɔfɛrɛ bee bannen tun don, dɔw yere ntolatansen tun man ni, u te ntolatan nɛdɔn. Degelikaramɔgɔ fana m'a joyɔro fa an'a ka dankan, Wiye Jalo, bawo ni bolo fununna, a be da a tigi kun. Kele tijenent ntolatannaw bolo, olu ma se ka feere si tige dɔnsen ka yelema ka sebaaya di Mali ma. Nka a mana ke cogo o cogo, kurusi niginnien ka fisa n'a jeninen ye : Mali 1, Benen 1. Si ma se si la. Mahamadu Kɔnta

San 2006 Kani - Mɔnjali nebilantolatanw ladiyaliw

Minisirisariya nimɔrɔ 04-2442 / MJS-MEF min tara san 2004 desanburukalo tile 1, 0 ye faso tɔgɔlantolatannaw (senɔriw) n'u demebaaw ladiyali musakaw dantige san 2006 Kani ni mɔnjali nebilantolatanw na.

Nefoli	Musaka haké
Ntolatanna minnu tara	150.000
Sé sɔrɔli Mali kɔkan	
Ntolatanna kelen-kelen	1.050.000
Degelikaramɔgɔba	2.100.000
Degelikaramɔgɔba dankan	1.112.400
Degelikaramɔgɔ 3nan	120.000
Dɔgɔtɔrɔ	1.112.400
Farikolonna	1.000.000
Masasimunna	120.000
Dumunikow ni minenkow nɛnabɔbaa	50.000
Sé sɔrɔli Mali kono	
Ntolatanna kelen-kelen	1.000.000
Degelikaramɔgɔba	2.000.000
Degelikaramɔgɔba dankan	1.050.000
Degelikaramɔgɔ 3nan	120.000
Dɔgɔtɔrɔ	1.050.000
Farikolonna	1.000.000
Masasimunna	120.000
Dumunikow ni minenkow nɛnabɔbaa	50.000
Filaninbin Mali kɔkan	
Ntolatanna kelen-kelen	150.000
Degelikaramɔgɔba	1.100.000
Degelikaramɔgɔba dankan	1.000.000
Degelikaramɔgɔ 3nan	120.000
Dɔgɔtɔrɔ	1.000.000
Farikolonna	1.000.000
Masasimunna	120.000
Dumunikow ni minenkow nɛnabɔbaa	50.000

Nizeriya ye Afiriki denmisénw ka kupu ta

Farafinna denmisén minnu si te teme san 17 kan, n'an k'u ma «kadew», olu ka nɔgɔnkunben 7nan kuncera Karidon, marii-sikalo tile 24, Togojamana kan. Mɔgɔ 40.000 tun be kene kan; ka fara Togo jamanakuntigi kan Fɔri Nasinga. Jamana nana fila minnu nɔgɔn soro kene kan kunben in laban na, o kéra Togo ani Nizeriya ye. Ntolatan 90 dafara kasɔro 0 ni 0 don. Sanga 20 farala a kan, n'an k'o ma mɔɔnɔbo. O mɔɔnɔbo in senfɔ, Nizeriya ye bi 1 soro ka ke sebaa ye Togo kera 2nan ye. Joyɔro 3nan sɔrɔla Gana fε; o sera Tunizi la ni 1 ni 0 ye. Jamana naani minnu bena ta Afiriki joyɔro fa kadew ka Kupudimndi la olu ye : Nizeriya, Togo, Gana ani Tunizi. O be ke utikalo ni setanburukalo la, Koredisidi jamana kan san 2007 in na.

Kunnaфони surunw

Sefawari miliyari 1968

Nansarajekulu bena o wari haké bila Farafinna ka bolo kan, maraboloko sabatili la a jamanaw kono. Kunnaфони in lasera san 2007 feburuyekalo tile 8, diŋe nansarakanfɔlaw ka laje 3nan senfɔ Bamako.

«AMAP» kuntigi
Solomani Darabo
-Mali kanw kunnafonisèbenw
baarada kuntigi
Janze Samaké

Kibaru
BP : 24 Téléfoni: 221-21-04
Kibaru Bugufiyε Bosola
Bamako - Mali
Sèbennijekulu
Mahamadu Kɔnta, Dɔkala
Yusufu Jara
Labugunyɔro : Kibaru gafedilan
baarada
Bolet haké 16 000